

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОЕКТУВАННЯ ХУДОЖНО-ДЕКОРАТИВНОГО ОЗДОБЛЕННЯ БЛУЗОК ЖІНОЧИХ

Київський національний університет технологій і дизайну, Україна

В статті розглянуто процес проектування блузок жіночих, систематизовано види художньо-декоративного оздоблення, які застосовуються при проектуванні блузок, визначено типові місця їх розташування, окреслено сучасні тенденції і підходи в дизайні блузок.

Постановка проблеми. Блузки є невід'ємним елементом гардеробу жінки вже кілька століть. Сьогодні види і характер декору в одязі визначається його призначенням, стильовим рішенням та модними тенденціями і є актуальним і важливим елементом сучасного процесу його проектування та виготовлення. Художньо-декоративне оздоблення блузок жіночих постійно змінюється і доповнюється під впливом досягнень науково-технічного розвитку, соціально значимих подій, економічних чинників тощо. Блузки жіночі сьогодні представлені практично у всіх існуючих стилях одягу, однак, основними є класичний, романтичний, casual, в чоловічому стилі, фольклорний. Досягнення наявного різноманіття асортименту моделей блузок та його постійне оновлення неможливе без застосування дизайнерських методів в процесі їх проектування. Враховуючи різноманіття сучасних дизайнерських методів, які можуть бути застосовані на різних етапах проектування одягу, постає актуальним питання удосконалення процесу проектування художньо-декоративного оздоблення блузок жіночих.

Аналіз досліджень. Сьогодні художньо-декоративне оздоблення одягу зберігає свої соціальну, естетичну, економічну функції, визначає його функціональність і стильову належність. Саме художньо-декоративне оздоблення є важливим елементом кожного стилю, або їх змішування; є одним з основних показників актуальності одягу на рівні з кольоровим рішенням, а також і в той же час, є джерелом натхнення для створення нових колекцій у різних стилях [1, 2].

Як відомо, сучасні дизайнери, випускаючи від двох до чотирьох колекцій на рік, в кожна з яких налічує від 50 до 150 одиниць виробів, для їх створення активно використовують дизайн-методи [3]. Дизайнерські методи розроблені для різних етапів проектування і успішно застосовуються при проектуванні одягу процес проектування одягу промислового виробництва складається з п'яти стадій – аналізу ринку, створення технічного завдання, розробки ескізу моделі виробу, розробка конструктивного рішення моделі виробу, розробка технології виготовлення моделі виробу, оформлення документації [4]. Оскільки розробка художньо-декоративного оздоблення блузок, відбувається на етапі розробки ескізу, тому в даній роботі будуть висвітлені дизайн-методи і підходи, які можуть бути застосовані саме на цьому етапі.

Завдання статті. Метою даного дослідження є удосконалення процесу проектування художньо-декоративних рішень оздоблення моделей блузок жіночих блузок жіночих та їх систематизація.

Основна частина. Розробка ескізів одягу є третім етапом в процесі проектування одягу, якому передують аналіз ринку і потреб споживачів (1-й етап) і розробка технічного завдання з визначеними вимогами до одягу (2-й етап). Тому, розробка ескізів здійснюється у визначених межах – як то призначення виробів (для кого? для чого?), що в детально включає у себе кольорову гаму, стиль, матеріали. Відповідно доцільно вибирати дизайн-методи для систематизованого і направленого пошуку – морфологічний аналіз, метод багатократної послідовної класифікації, список контрольних питань, метод системного економічного аналізу і поелементної обробки конструктивних рішень. Також доцільним є використання експертних систем для розробки моделей одягу, які поєднують у собі морфологічні карти та автоматизований підбір варіантів поєднань за заданими параметрами [5]. Більш складні дизайн-методи – метод синтезу нових форм, ТРІЗ тощо застосовувати до проектування побутового одягу є недоцільним з огляду на те, що вони призначенні для рішення набагато складніших технічних задач.

Застосування зазначених дизайнерських методів потребує систематизації конструктивних, конструктивно-декоративних і декоративних елементів виробів, а також видів їх художньо-декоративного оздоблення.

Для досягнення поставленої мети було проведено аналіз існуючих рішень художньо-декоративного оздоблення моделей блузок жіночих. Для цього було зібрано понад 700 зображень блузок жіночих, які виготовлялися в промисловому масштабі, були представлені на подіумах у період 2008-2018 рр. Проведено їх систематизацію і аналіз за стилювим напрямом, визначено основні види базових конструкцій для їх розробки, варіанти основних деталей (пілочки, спинки, рукава), основні види конструктивно-декоративних і декоративних елементів, художньо-декоративного оздоблення та місця їх розташування. Надалі розглянемо види художньо-декоративного оздоблення, оскільки саме воно найбільше впливає на конструктивний устрій, технологію виготовлення і зовнішній вигляд моделей блузок.

Аналіз моделей блузок жіночих дозволив визначити, що до основних видів художньо-декоративного оздоблення (ХДОзд) блузок жіночих належать вишивка (ручна, машинна, використання тканини з вишивкою або малюнком, що копіює вишивку); оздоблення стрічками, тасьмою, кантом, воланами, рюшами, бісером, бусинами, стразами, буфами; декоративна фурнітура та художньо-декоративне її розташування; використання конструктивно-декоративних елементів (КДЕ) – комірів, кишень, манжет, кокеток, планок, басок, пришивних поясів, а також декоративних елементів (ДЕ) – воланів, оборок, складок, бантиків; використання тканин з рисунком та декоративним оздобленням; поєднання в одному виробі тканин з різним рисунком або розташування його під різним кутом на різних деталях виробу; використання матеріалів і

фурнітури контрастних або споріднених кольорів, використання матеріалів з різними фактурами, в тому числі складок, зашпілів. В той же час такі різновиди декорування виробів як розпис на тканині, оздоблення пришивними аплікаціями і термоаплікаціями, використання в оздобленні плісе і гофре використовуються переважно в дизайнерських тематичних колекціях.

Основними місцями розташування художньо-декоративного оздоблення є лінія горловини, деталі коміру, пілочок, верхня і нижня частина рукавів, застібки. Протягом останніх трьох років спостерігається тенденція до розташування декоративних і конструктивно-декоративних елементів (варіанти застібки, волани, банти, розрізи, вставки з інших матеріалів) у не типових для цього місцях - на спинці виробів, вздовж рукава.

Аналізуючи дизайн блузок, було визначено два підходи до розробки їх дизайну, які представлені на рисунку 1. Перший підхід – це типовий процес проектування одягу, який передбачає при проектуванні нових моделей блузок використання раніше створених базових конструкцій блузок, КДЕ, ДЕ, варіантів ХДОзд у типових місцях їх розташування. Асортиментна різноманітність виробів при цьому досягається за рахунок використання різних матеріалів, кольорів, рисунків стосовно виробу в цілому, а також бази даних КДЕ і ДЕ.

Рисунок 1 – Підходи до розробки дизайну блузок

Другий підхід передбачає використання типових конструкцій і застосування дизайн-методів до основних деталей конструкції, елементів KDE, DE, XDZD, місць їх розташування, комбінування матеріалів і рисунків, фактур, матеріалів з художньо-декоративним оздобленням, а також стилів. При цьому моделі є більш цікавими, індивідуальними.

Висновки. В результаті проведених досліджень було визначено основні підходи до проектування і художньо-декоративного оздоблення блузок, систематизовано види художньо-декоративного оздоблення блузок жіночих та надано їх характеристику.

Подальші дослідження будуть спрямовані на визначення конструктивних параметрів конструкцій блузок жіночих та конструктивно-декоративних і декоративних елементів.

Література

1. Корнеева Г.С. Художественно-эстетические особенности декоративных элементов в женском костюме XX века: автореф. на соиск. учен. степени к.т.н.: спец. 17.00.04. – «Изобразительное искусство, декоративно - прикладное искусство и архитектура»/ Г.С. Коренева – Барнаул, 2012. – 25 с.
2. Чупріна Н. В. Casual як формуючий принцип та невід'ємна складова сучасної моди / Чупріна Н. В., Смаженко В. С., Гудзь А. С. – Технології та дизайн, - №3 (20). – 2016.
3. Чупріна Н. В. Науково обґрунтовані методи формування проектного образу в індустрії моди / Чупріна Н. В., Шаповал А. Г., Яценко Н. В. - Технології та дизайн, - №3 (20). – 2016.
4. Сушан А.Т. Інженерне проектування швейних виробів: навч. посіб. / А.Т. Сушан. - К. : Арістей, 2005. - 171 с.
5. Е.А. Головчанская. Разработка информационной базы данных для автоматизированного формирования изображений моделей / Е.А. Головчанская, М.В. Колосниченко // «Дизайн. Материалы. Технология». – СПб. – 2013. - 4(29). – С. 118-122.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОЦЕССА ПРОЕКТИРОВАНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННО-ДЕКОРАТИВНОГО ОФОРМЛЕНИЯ БЛУЗОК ЖЕНСКИХ

В статье рассмотрено процесс проектирования блузок женских, систематизировано виды художественно-декоративного оформления применяемые при проектировании блузок, определены типовые места их расположения, очерчены современные тенденции и подходы в дизайне блузок.

THE IMPROVEMENT OF THE PROCESS OF DESIGNING ARTISTIC DECORATIVE DESIGN OF WOMEN'S BLOUSES

The article is dedicated to the design of women's blouses. We systematized the types of artistic and decorative design that are used in the design of blouses, defined their typical locations, outlined the current trends and approaches in the design of blouses.